

Posamezna številka:
1 krono.

TABOR

Posamezna številka:
1 krono.

Uredništvo se nahaja v Mariboru, Juričeva ul. št. 4. A. nadstropje. Telefon intern. št. 274. Uprava se nahaja v Juričevi ul. št. 4, priložje, dvon. Tiskarna št. 24. Št. polnočištevni znak št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne vpije. — Reklami se ne vrnejo.

Leto: II.

Maribor, petek 10. junija 1921.

Številka: 129.

Maribor, 9. junija.

Francoska zbornica je ratificirala trianonsko mirovno pogodbo.

Ta pariška vest je tudi za nas važna. Profi Madžarski imamo še vedno demarkacijsko črto na mesto mejnice. To stanje nikakor ni zdravo ne v političnem niti v ekonomskem oziru. A še večjega pomena nego mejno vprašanje je splošno politično razmerje, ki vlada med Madžarsko in nasledstvenimi državami. Madžarska vlada je mirovno pogodbo sicer podpisala, a doslej ni bila dolžna izvršiti prevzetih obveznosti, ker je veljavnost mirovne pogodbe vezana na ratifikacijo s strani treh vele-sil. Te so pa ta formalen čin odlašale od dne do dne in dale Horthyju priložnost, da se je oboroževal. kolikor mu je bilo mogoče. Te razmere na Madžarskem so vezale tudi naše politične in vojaške sile in njihova posledica je bila vedno odločnejša akcija male antante, ki se je pokazala zlasti povodom Karlove velikonočne avanture. Komedija, budimpeštanske vlade je končno prplivala tudi na zapadnoevropske države. Anglija je kmalu po Veliki noči ratificirala trianonsko mirovno pogodbo. Italija jo je sprejela prva in Francija jo je po daljši debati vzakoni-la zadnje dni.

Madžarska je gojila trdno upanje, da se ji bo posrečilo s pomočjo svojih starih aristokratskih stikov širom Evrope doseči povoljno revizijo mirovne pogodbe. V resnici smo slišali v angleški zgornji zbornici lordovske komplemente Madžarski in te dni so se oglasili tudi iz francoskega parlamenta izrazi simpatij, ki jih je Briand označil s »salonsko politiko«. Toda pokazalo se je, da je ta »salonska politika« zastopana v parlamentih zapadnoevropskih demokracij samo še po posameznih osebah, ki v javnosti ne pomenijo nič več kakor število. Velika večina glasov je pa sprejela trianonsko mirovno pogodbo, ki pomeni obsodbo madžarskega imperijalizma in zaslužen kazni za Tiszinu magnatsko pest. Evropa je dokazala, da dobro pozna Madžare in da danes ni več mogoče reševati političnih problemov z rokovnicami lepih gro-tovskih dam.

Madžarska sedaj stoji pred važnimi preobnavami v svoji notranji in zunanji politiki. V francoski zbornici so ji povedali brez vsake dvoumnosti, da je bil ves trud Horthyjevih detachementov in vse bogato subvencionirano delovanje iredentističnih organizacij vrženo v vodo. Revizije mirovne pogodbe ne bo. Zapadna Evropa polaga večjo važnost na to, da se Madžarska pomiri s svojimi sosedi, kakor pa na vse trgovinske in politične ugodnosti, katere prodajajo v Parizu in Londonu obupani madžarski aristokrati.

To dejstvo bo Madžare prisililo, da bodo vendar enkrat odprli oči in spoznali, da se morajo neizprosno prilagoditi novim historičnim razmeram. Točno po določbah mirovne pogodbe bodo morali uravnati vse svoje notranje in zunanje sile. Da se bo to izvršilo v vseh podrobnostih, za to jamči ne le velika antanta, marveč v prvi vrsti mala antanta, ki se je baš te dni s pristopom Rumunije silno ojačila.

Izprememba režima na Madžarskem je vprašanje prihodnjih tednov. Čim demokratičnejši in realnejši bo nov režim, tem več bo možnosti, da bomo lahko v madžarskem narodu pozdravili svoje sosede. Dosedaj tega nismo mogli. Zaradi njihovih avanturističnih težnj so morale nasledstvene države vzdrževati močno, pripravljeno armado. Upajmo, da bo z razorožitvijo Madžarske zopet več miru na naših mejah.

Zasedanje ustavnega odbora.

LDU Beograd, 8. junija. Danes dopoldne je bila seja ustavnega odbora, ki se je pričela ob 9:30 uri. Prečital se je zapisnik zadnje seje, naker se je pričelo razpravljanje o členu 75. Posebno so se debatiralo o stavku, ki govori o tem, da se seje skupščine lahko z ukazom odgodijo. Nekateri poslanci so zahtevali, naj se ta stavek izpusti, namesto njega pa naj se vstavi drugi, po katerem bi se seje skupščine mogle odgoditi samo na zahtevo skupščine same. Minister za konstituantno Trifković je predlagal, naj ostane dosedanja stilizacija. Nato se je o stavku glasovalo. Odsek se soglasno odločil, da se seje skupščine ne morejo odgoditi z ukazom. Nato je bil sprejet člen 73. v dosedani stilizaciji. Republikanec Gjonović je rekel, da bi bilo dobro, da bi se v člen uvrstil ta-le stavek: »Državna ozemlja se ne morejo oddati ali zamenjati brez odobrenja skupščine.« Odsek je ta predlog soglasno sprejel. Nato je odsek prešel na oddelek VIII., ki govori o upravnih oblastih. Ker pa je ta oddelek silno važen in je v zvezi s prehodnimi naredbami, se bo o njem razpravljalo skupno s prehodnimi naredbami. Prešlo se je na oddelek IX. K členu 90 je Jugoslovanski klub predlagal ta-le dodelek: »Porota ostane. Njene kompetence odredi zakon.« Ta predlog je bil odbit. Nato se je razpravljalo o členu 10, pri katerem so predlagali socialisti, naj se beseda »kraljevina« zamenja za besedo »država«, kar je odsek odklonil.

Tranžični promet čez Maribor.

LDU Beograd, 8. junija. Na konferenci naših in avstrijskih delegatov v Celovcu se je dosegel sporazum, da se od 15. t. m. odpre železniški promet na progah Maribor-Spilie-Radgona, Spilie-Maribor-Celovec in Dravograd-Ljubljana-Zeltweg.

Dr. Krizman na novem mestu.

LDU Beograd, 8. junija. Namestnik finančnega ministra g. dr. Krizman je prevzel svoje začasno mesto.

Begouen v Sarajevu.

LDU Sarajevo, 8. junija. Dopolni lista »Journal des Debats«, grof Begouen, je sinoči predaval o odnosih med Francijo in Jugoslovani. Posebno je omenjal in orisal za naše osvobodjenje zaslužne Francoze, med njimi profesorja kemije Avgusta Gauvaina. Navajal je njih dela, potem pa se je obširneje bavil s škofom Strossmajerjem in njegovimi odnosi napram Franciji.

LDU Sarajevo, 8. junija. Danes je »Jugoslavenski list« prinesel članek grofa Begouena pod naslovom »Francozi in Jugoslovani«. Grof Begouen v lapidarnem slogu razpravlja o odnosih Francije napram Slovanom vobče in potem napram Jugoslovenom; omenja Clemenceaua, Tardieua, Pasića, dr. Trumbića in dr. Zolgerja. Posebno pa omenja pohvalno Rusijo v svetovni vojni, ki je omogočila, da je Francija lažje prenesla udarec Nemčije.

Konferenca v Portorose.

DKU Praha, 8. junija. (Češkoslov. dopisni urad). Konferenca nasledstvenih držav se vrši v Portorose 15. junija. Obra-vnavala se bodo komunikacijska in gospodarska vprašanja.

Iz Gornje Slezije.

LDU Berlin, 8. junija. Razen nekaterih krajevnih bojov je bil danes v splošnem mir na črtah, zasedenih po poljskih četah.

Radikalec Zarko Miladinović je bil prot temu, da bi bilo kazazijsko sodišče v Zagrebu in je predlagal, naj ima vsaj sedež v Beogradu. Odsek je ta predlog soglasno odklonil. Nato se je prešlo k oddelku X. Pri tem oddelku so bili odklonjeni vsi predlogi za izpremembe z izjemo predloga k členu 117., ki ga je stavil demokrat Radosavljević in ki se glasi: »Revizija v svrhu izprememb gospodarskih pogodb, sklenjenih vsled vojne, se more izvršiti na podlagi že poprej določenih pooblastil.« Več govornikov je govorilo proti temu predlogu, večina pa je na predlog Ljube Jovanovića sklenila, naj se ta stavek vstavi med prehodne navedbe. Nato se je prešlo na razpravljanje predloga dr. Voje Veljkovića, ki se je glasil: »Ce je bila narodna skupščina razpuščena, preden je bil izvršen proračun, tedaj se proračun prejšnjega računskega leta podaljša za štiri mesece.« Poročevalec dr. Laza Marković je izjavil, da se strinja s tem, da bi pa bilo treba člen bolj redigirati. Nato je predsednik odredil nekaj minut odmora, da bi se poslanci sporazumeli o tej redakciji. Po odmoru je bila sprejeta ta-le stilizacija: »Ako je narodna skupščina razpuščena, preden je bil rešen proračun, se račun prošlega računskega leta podaljša z ukazom najdalje za štiri mesece.« S tem je bila končana razprava o desetem oddelku ustave. Seja je bila končana ob dvanajstih. Naslednja seja bo jutri ob devetih dopoldne.

Habsburžani na Dunaju.

LDU Dunaj, 9. junija. Z ozirom na poročila dunajskih listov, da je bilo v zadnjem času več nadvojvod tajno na Dunaju, ugotavlja »Korrespondenz Wilhelm«, da je neresnična, zlasti pa vest, da je prebival na Dunaju bivši nadvojvoda Maks, brat bivšega cesarja. Res je samo, da je bila pred kratkem na Dunaju njegova soproga Franciška roj. Hohenlohe-Schillingsfürst, ki je obiskala sorodnike na Dunaju. Prav tako ni res, da so pred 8 do 10 dnevi videli nadvojvodo Maksa na gostilniškem vrtu v Dornbachu. Na Dunaju prebivati sedaj samo bivši nadvojvode Rainer in Leopold Salvator, ki sta podala odgovorne izjave in zato smeta stanovati na Dunaju.

Irsko gibanje.

DKU London, 8. junija. (Brezlič.) Parlament severne Irske je sklenil v svoji prvi seji, da se zopet sestane 28. junija. Otvoritveni govor bo imel kralj. Volitve za senat novega parlamenta se vrše danes.

DKU Dublin, 8. junija. (Reuter.) Cete v grofiji Kork so srečale močno skupino oboroženih prostovolcev. Pri tem se je razvila bitka. Trije prostovolci so ostali mrtvi, trije ranjeni, a več sto ujetih.

Amerika in Nemčija.

LDU London, 8. junija. Reuterjev urad poroča iz Washingtona, da sklep Porterjev predvideva konec vojnega stanja z Nemčijo.

Sestanek vrhovnega sveta.

DKU Pariz, 8. junija. »Petit Parisien« doznava, da se vrhovni svet sestane zadnje dni junija.

Stavka državnih nameščencev v Italiji.

DKU Milano, 8. junija. (Svicaarska brzojavna agentura). Vlada je odredila stroge mere nasproti stavkujočim državnim nameščencem.

Govor dr. Trumbića.

Na akademiji, katero je priredila v nedeljo »Matica Hrvatska« v Zagrebu, da počasti spomin Petra Zrinjskega, je govoril dr. Trumbić. Iz njegovega govora povzamemo:

Obitelj Zrinjskih je, okoli katere se vrti šest stoletij hrvatske zgodovine. Peter Zrinjski se je dvignil preko vseh ostalih Zrinjskih. Od fevdalnega grajščaka je postal hrvatski narodni ban, fanatik svoje ideje, nevrotljiv v so-vraštvo, se vrgel — če sodimo po logiki in razumu — v neumno avanturo, dvignil vstajo, umrl na morišču. Toda njegov duh je ostal in zmagal. Čez dva in pol stoletja je mučenec premagal tirana. Habsburgovci lahko s svojimi generali v Švici kujejo zarote, kakor se jim zljubi, toda Hrvate in vso Jugoslavijo bo čuval genij Petra Zrinjskega. Požurimo se, da naše narodno ujedinjenje obrnemo v pravni red, ker nismo gotovi, kako dolgo še bo ostal narodni princip na krmilu. Država, ki je osnovana na narodnem principu, ima pravico obstojati le tedaj, če pokaže, da je sposobna napraviti iz mase ljudi kulturno in politično celoto. Brez kulture ni naroda; ako država ne izvršuje kulturnih nalog, nima pravice do obstoja. Rusija je bila in je neodvisna država, toda ruski narod je suženj. Tudi naš narod čaka na svoje notranje osvobodjenje. Tuji duh ima velik vpliv na nas. Naša narodna inteligenca je manje produkt narodne duše in bolj pod vplivom latinskega, nemškega, madžarskega, grškega, levantinskega, cincarskega duha. Naša vas je žrtev zapuščenosti. Danes sta mesto in vas naše narodno imetje, zato nočemo borbe med mestom in vasjo, temveč hočemo, da vas pridobi omiko. Mesto hočemo vrniti narodu, vas pa privedi h kulturi. Mi smo na važnem ozemlju, katero obvlada Donavo in Jadran. Na tem ozemlju so že obstojale partikularne države, slovenska, hrvatska in srbska, ki se pa niso vzdržale. Na tej poziciji lahko obstojamo le tedaj, če napravimo močno edinstveno, nerazdelljivo enoto. Naš narod nima obstoja drugje nego samo v državnem ujedinjenju Srbov, Hrvatov in Slovencev. Današnji čas v naši državi pa niso primerni za širjenje takih idej. Po vojni so vsi narodi moralno pobiti. Izginil je teren za uspevanje lepih idej. Socialni problemi, ki vežejo poedince na materijalnost življenja, niso pripravljeni za gledanje z visokega. Toda kriza bo minila, dobili bomo stanovanja, dobili bomo kruh, ki ga ima naša domovina v izobilju, in mlajša generacija bo stopila v novo življenje in bo izraz novih vidikov in nove bodočnosti. Problema ne bo mogla rešiti naša stara in morda postarana generacija, ker problem ne samo da presega njeno moč, temveč tudi njen čas. Največji del plemenskega spora odpada na vero. Tudi tu so težkoče v mentaliteti naše narodne inteligence. V fužiji duha vseh nas stoji naša moralna moč. Razmetani deli smo preslabi, da damc državi impulze za razvoj. Nobeno naše pleme ni tako močno, da bi si ohranilo hegemonijo nad ostalimi. Brez edinstva in fužije smo mi konglomerat, podoban Avstro-Ogrski. Široko je polje za delo in za tekmo nas vseh. V prvi vrsti pomeni to delo osiguranje pravnega reda nasproti posamezniku in skupinam, pomeni dvigati kmetijstva in osvobodjenje od socialnega in moralnega helotstva, pomeni borbo proti vsem zastarelim idejam, koncepcijam in metodam, proti nazadnjaškim tendencam, pomeni borbo z vsemi silami duha za naše ujedinjenje, za notranjo svobodo našega naroda.

Take Jonescu o zvezi med Rumunijo in Jugoslavijo.

Rumunski minister za zunanje zadeve je dal dopisniku zagrebškega »Jutarnjega lista« nastopne informacije:

»To, kar se sedaj dogaja v Beogradu med g. Pašićem in menoj, bi se bilo moralo zgoditi že prošle jeseni, a ker so se takrat vršile pri Vas volitve, takoj na to pa konstituenta, je bilo treba pogajanja odgoditi na nedoločen čas, kadar vaša vlada ne bo tako zaposlena. O vzajemnih odnošajih med vašo in mojo državo sem se razgovarjal z g. Pašićem že l. 1913, kadar sva se pred vojno privikrat seznanila. Ravno tako, oziroma še pristroneje, sva razpravljala z g. Pašićem leta 1918, ko sva se srečala v eksilu. Takrat sva govorila bratsko, saj smo se skupaj vojskovali proti skupnemu nasprotniku. V kolikor sem jaz prijatelj vašega naroda, v toliko je g. Pašić prijatelj našega naroda, pa nam je bilo lažje se o tem sporazumeti.

Nekaj časa je bilo nemogoče, da bi se ideja izvršila, to pa ni trajala dolgo. Mi smo na potu, da ustvarimo iskren sporazum. Z g. Pašićem sem včeraj govoril in ta razgovor bo jutri končan. Lahko vam povem, da mi več ne ustvarjamo, temveč končujemo že dovršeno delo. Midva sva se sporazumela v vseh vprašanjih. Skupno hočemo zastaviti moč naših držav nasproti sosednim državam, zahtevajoč izvršitev mirovne pogodbe do vseh podrobnosti. To ne pomeni, da tega tudi dovolj nismo storili; dokaz za to je poslednja Karlova avantura v Budimpešti. Zagotavljam vas, da smo bili takrat popolnoma odločni. Naši zavezniški odnošaji služijo za obrambo naših skupnih interesov. Mi smo močni dovolj, da čuvamo svoja prava in naše mišljenje se uje. Mi smo izza vojne postali velika sila. Treba je, da se za take tudi smatramo in čas je, da pozabimo na ono dobo, ko smo bili mali in smo na lastni grbi jačili naše velike sosedne. Tako ne sme biti več. Skupaj štejemo okrog 30 milijonov, zato smo velesila.

Ob takih sporazumljenjih in razgovorih, tiščočih se mednarodnih zapletljajev, sva z g. Pašićem določila sporazum, ki se odnaša na ekonomske odnose naših držav. Trgovski odnošaji med vašo in našo državo morajo biti bratski in iskreni.

Rezultat našega razgovora je: Zveza med vašim in našim narodom.

O Beogradu je izjavil g. T. Jonescu: Sem dolgo časa vaš prijatelj in

čep prav vidim prvokrat vašo prestolnico, se mi je zdelo, kakor da jo že davno poznam, tako mi je simpatična.

Frankovščina.

Kaj je frankovščina? Slično kakor šuštercijanstvo, štajercijanstvo, podobno kakor čokorilovščina. Danes je hrvatska frankovščina zopet oživila.

Vsaka struja ima svoje pristaše, vsaka ideologija svoje somišljenike. Ti se dele v praktike in teoretike. Praktiki so oni, ki iščejo na ta način koristi in dobička v navadnem pomenu besede. Teoretiki hočejo kaj več kot materijalne dobrote; verujejo v resničnost svojih idej. Tudi največja zmošta, kakor hitro dobi socialen vpliv, pritegne za sabo več ali manj pristašev.

So ljudje, katerim je vse oportuno. Gogolj je podal njihov tip v »Mrtvih dušah«. Takih ljudi je vedno bilo dovolj v zgodovini. V političnih spletkah so igrali odlične vloge. Napačno bi bilo primerjati jih z Machiavellisti. Machiavelli je bil fanatičen lakaj ideje. Ideji je treba žrtvovati vse. Machiavelli je domovino poosebil v »Knezu« in zahteval, da se morajo vsi interesi neizprosno umakniti pred interesom kneza (domovine). Machiavellist ne more biti Judež, on ni oportun. Imamo pa ljudi, ki so pripravljeni za lastni interes vse izdati. Oni zahtevajo ravno nasprotno kakor Machiavelli: knez se mora umakniti pred poedincem. Domovina ni nič drugega kakor lasten interes posameznika ali skupine.

Taka stranka so bili frankovci, ki so dajali zavetja najrazličnejšim elementom. V njihovi stranki so bili zakrknjeni klerikalni reakcionarji, madžarski plačenci in habsburški oficirji. Cim reakcionarnejši je bil režim, tem bližje so mu bili. Zato se ni čuditi, ako so začetkom svetovne vojne ravno frankovci zahtevali vojaško diktaturo nad Hrvatsko. Bili so vedno dobro zapisani v budimpeštanskih ministrstvih in na dunajskem dvoru.

Ko je bilo videti, da bo vojna končala z velikanskim porazom habsburške militaristične ideje, so se tudi frankovci potuhnil in ob prevratu so celo razpustili svojo stranko. Logično bi bilo, ako bi se sedaj prelevili v oportune, prijatelja novega režima.

težke opekline, ki lahko, kakor vsaka opekline, postanejo še tudi pozneje smrtno. Razven tega pa nastopijo v živčevnem sistemu različna motenja, skeleča vnetja kože, motenje vida in sluha, otrpnenja mišic, osobito zgornjih in spodnjih okončin, kakor tudi ona raznolična motenja v živčevnem sistemu, ki jih imenujemo električne nevroze.

Važno je vprašanje, kakšna mora biti moč električnega toka, da je nevarna. Opazovalo se je namreč, da močni električni toki čez 1000 Voltov napetosti, da celo taki do 4000 Voltov napetosti niso usmrtili človeka, medtem ko so na drugi strani slabiji toki od 500 Voltov navzdol, da celo toki 100 Voltov napetosti že smrtno učinkovali. To pa bodemo razumeli, ako si pred očmi Ohmovo postavlo. Ta pravi, da je tokova moč (t. m.) enaka elektromotorni moči (e. m.) ulomljena po odporu voda (o. v.) t. m. $e. m. / o. v.$ Čim večji pa je imenovalec ulomka, tem manjša je velikost ulomka, ali čim večji je v našem matematičnem primeru odpor voda (o. v.), tem manjši postane količnik ulomka, ali z drugimi besedami, čim večji je odpor človeškega telesa, tem manjša tokova moč (t. m.), ki zavrne telo. Velikost odpora človeškega telesa proti električni moči pa se premika med daljnjimi mejami od več stotisoč Ohmov navzdol do tisoč Ohmov, iz česar sledi, da grede od enega in istega toka različne električne moči skozi človeško telo, in sicer po odporu, ki ga nudi v trenutku dotaknjenja. Isti tok je za človeka z velikim odporom lahko

A izprememba je bila tako silna, da jih je zmedla popolnoma. Na površje so došle stranke, ki so po njihovi za slugi nosile pečat izdajstva, oziroma stranke, ki so v resnici delale za popolno zmago nacionalnih idej. V svojem silnem presenečenju niso vedeli, kaj bi storili. Par njihovih voditeljev (Frank, Sachs, Gagliardi, Kušutić i. dr.) je odšlo čez mejo in stopilo v službe največjih intrig, ki jih je tuji svet podvzel proti naši državi. Bili so v službah Habsburgovcev, Horthyja, D'Annunzia, Nikite. Drugi doma so na tistem rovariti in vohunili, kakor kaže proces proti dr. Sufflaju. V vsem njihovem delovanju je bilo čutiti nekak desintereselement, sovraštvo in zlobo vžaljenih ljudi.

Kdo bi si mislil, da se bo ta stranka politično rehabilitirala v Jugoslaviji in da bo v svobodni domovini ena najmanj oportunistična skupin?

Notranja in zunanja politika.

* Povratek regenta. Regent Aleksander, ki se je iz Pariza podal v London, se vrne v domovino med 18. in 22. junijem.

* Evakuacija II. cone v Dalmaciji se bo pričela najpozneje 15. t. m. Iz Splita je še odpotovala v Sibemik posebna komisija, v kateri se nahajajo podpredsednik dalmatinske vlade dr. Desnica, general Milojević, delegat mornarice in več ekspertov.

* Takl Jonescu za slovo. Danes bodo vložili poslanci Vuletić, Jakšić in Sećerov interpelacijo na ministr. predsednika Pašića, v kateri ga vprašujejo, ali mu je znano o delovanju tzv. »nacionalnega komiteja vseh Rumunov«, kateri v posebnih letakih pozivlja na upor v naši državi in pravi, da so rumunski topovi pripravljeni, da osvobodijo ves narod srbskih zatiralcev. Te letake so podpisale najuglednejše osebe v Rumuniji.

* Ze zopet barantajo naši ljubi zaveznički, ki nam ponujajo na mesto 6% vojne odškodnine samo 3½%. Kakor smo javili včeraj, je odpotovala v Pariz posebna delegacija, katero vodi finančni minister dr. Kumanudi. Najbrže

nenevaren, za drugega z manjšim odporom nevaren, za tretjega z zelo majhnim odporom pa smrten. Tudi individualne razmere, kakor specifična reakcija živčevnega sistema, stanje in kakovost srca, splošna konstitucija ter starost so merodajne za učinek močnega toka.

Pri ljudeh, ki so se po električnem toku smrtno ponesrečili, se je veliko raziskavalo, kaj je pravzaprav vzrok smrti. Istotako se je delalo na živalih tozadovne poskuse. Pri vsem tem se je našlo, da mehanizem smrti po električnem toku ni enostaven, temveč je dvojen. Prvič povroči električni tok živčevni šok, drugič pa se pokaže učinek električnega toka v stikanju celic in celičnih kompleksov v različnih organskih sistemih, osobito možganih. Prvo je psihična komponenta, drugo pa organska ali fizična komponenta električne smrti. Tako stoji pri po električnem toku smrtno ponesrečenih v ospredju enkrat izguba zavesti, drugič prenehanje dihanja in povzročijo smrt zadušenja, medtem ko sree še naprej deluje. Pri še močnejših tokih pa otrpne tudi sree.

Nazadnje mi še preostaja odgovoriti na interesantno vprašanje, je li mogoče take smrtno ponesrečene rešiti in jih vzbuditi nazaj k življenju. Izkušnja nam na to vprašanje odgovori z »da«. In sicer, ker obstoji smrt v zna-

bodo zopet našli zanjko, v katero nam bodo vkljub vsem protestom ujeli.

* Jugoslovanski komunisti v Moskvi. 20členska delegacija komunistične stranke Jugoslavije je dospela v Moskvo, da se udeleži kongresa tretje internacionale. Delegacijo vodi 5 narodnih poslancev, med njimi dr. Sime Marković in Pavle Pavlović.

* Debata o trianonski mirovni pogodbi, ki se je vršila te dni v francoski zbornici, je pokazala, da imajo Madžari svoje prijatelje v vrstah raznih prikritih in neprikritih francoskih rojalistov. 7. t. m. dopoldne je govoril poslanec Margaine o krivici, ki se je zgodila Madžarom, ker so se jim odvzela važna gospodarska ozemlja. V njegov govor je posegel dvakrat zunanji minister Briand, ki je dejal, da salonska politika ne more biti politika Francije in na prigovor Margaina omenil, da Francija ne more siliti nasledstvenih držav, da bi zborovale pod njenim vodstvom v Parizu in ne v Portorožu. Socialist Bonkour je obžaloval, da niso uspela odkritosrčna politična stremeljenja M. Karolija in da je nastopil po boljševiskem terorju Hortyjev teror. Če je pa komu stalo do vzpostavitve stare avstro-ogrske monarhije, čemu se ni mir zaključil leta 1917, ko bi se dalo ohraniti še precej človeških življenj.

* Protiboljševiki v Sibiriji se glasom neke vesti iz Tokija zasedli mesto Omsk.

* Tusar o odnošajih med Češko-slovaško in Nemčijo. »Lidové Noviny« prinašajo izjavo poslanika Tusarja o odnošajih med Češko-slovaško in Nemčijo. Med ostalim je dejal: Nemčija se reorganizira in menda bo prva izmed premaganih držav, ki se bo opomogla. Nemčija zastopa v industriji princip Kar največji izvoz lastnih produktov v inozemstvo, da si zopet osvoji svetovni trg. Odnosaji s Češko-slovaško so bili vedno doslej dobri. Nemčija je bila prva država, ki je po prevratu priznala češko-slov. republiko.

* Kongres fašistov se je vršil pretečeni teden v Milanu. Prisostvovalo je 33 poslancev. Zastopane so bile razne organizacije. Sklenili so, da fašistični poslanci prisostvujejo prestolnemu go-

kih notranjega zadušenja, se zamore take ponesrečence vzbuditi nazaj k življenju, če se pri njih uvede umetno dihanje. Prvo in najvažnejše pa je spraviti jih izven dotikanja z žico, ki vodi električni tok. To pa se ne sme zgoditi kar tako, dokler se ponesrečen nahaja še v stiku z električno žico ali dokler je mogoče vanjo bolj ali manj zamotan, temveč reševalec sam mora biti proti vplivu električnega toka izoliran, v kar služijo najenostavnejše visoke rokavice iz gumija, ki izolirajo roke navzgor čez oba komolca. Ko je ponesrečen tako rešen dotikanja z električno žico, se položi s hrbtom na zemljo ter se takoj prične s sistematičnim umetnim dihanjem. Takoj pravim radi tega, ker bi bilo prepozno čakati na klicanega zdravnika ali pa na pomoč od strani rešilne postaje, kajti dokler bi prišla pomoč od zdravnika ali od rešilne postaje, bi bil mehanizem smrti vsled zadušenja že davno končan in nobena zdravniška umetnost ne bi mogla vzbuditi ponesrečence nazaj k življenju. Z umetnim dihanjem morajo torj prijeti takoj navzoči ljudje. V lastnem interesu bode za obrate, v katerih se bo uporabljala električna moč, če bodo imeli svoje delavce izvežbane v tej tako važni in enostavni rešilni metodi. — Opozarjam pa pri tem še na to, da se ne sme z umetnim dihanjem prenehati, če ne nastopi nčinek takoj, temveč je treba delo nadaljevati velikokrat celo uro in še dalj. Šele zdravnik naj določi, da je mehanizem smrti že končan in da je vsak nadaljnji trud ponesrečence oživeti zaman.

Dr. IVAN ZORJAN:

O učinkovanju močnih električnih tokov na človeško telo.

Sedaj, ko postajata tudi naše mesto ter njegova okolica deležna dobrot električne moči, je kakor za industrijska podjetja, v katerih se uporablja električna moč, tako tudi za ljudstvo sploh važno vedeti, kako učinkuje električna moč na človeško telo in kakšne nevarnosti skriva v sebi za človeško zdravje in življenje. Važno je vedeti to za industrijska podjetja radi tega, ker jamčijo za poškodbe, ki se zgodijo v njihovih obratih za ljudstvo pa, da se izogibljive priložnosti izpostavljanja na lahko miseln način svoje zdravje in življenje v nevarnost, ki mu preti pri dotikanju električnih žic.

Če se spoji človeško telo v takov krog, ki vodi visokonapeto elektriciteto, gre tekoča ali krožeča elektriciteta skozi njegovo telo. Pri tem se človek ali ponesreči smrtno, ali pa odnese bolj ali manj težke poškodbe. Spoji pa se lahko v tokov krog, če se dotakne obeh tečajev elektricitete proizvajajočega stroja ali pa po dvoročnem dotaknjenju golih žic, ki vodijo elektriciteto. Toda tudi če se človek dotakne samo z ene roko gole žice ali voda, ki vodi elektriciteto, ga lahko zadene električni tok, ako ni dobro izoliran. Potem nastane kratek stik skozi telo k zemlji. Posledica tega je, kakor sem že zgoraj omenil, smrt, ki nastopi neposredno po dotaknjenju, ali pa bolj ali manj

voru, kar pomeni, da je zmaga mo- narhistična struja. Sprejeta je bila reso- lucija proti rapalski pogodbi, v kateri zahtevajo tudi celo Dalmacijo. Razjezili so se tudi radi Zanelle in pozvali reško fašistovsko organizacijo, naj varuje ita- lijski značaj Reke.

* **Neytralna cona v Gornji Slezi.** Kakor javlja „Vorwärts“, se v Gornji Slezi že pričinja uvajati nevtralna cona med Poljaki in nemškimi četami. Na severu so angleške čete zasedle Rosen- berg. Na jugu je oddelek Italijanov vkorakal v Krapice. Pri Kalinowu se angleške in francoske čete pomikajo med nemškimi bramborci in poljskimi vstaši. Samo tako je razumeti poročilo, da so Nemci, tekom boja s Poljaki ujeli tri ranjene in sedem neranjenih Francozov. Izročili so jih pa takoj najbližjemu vojaškemu poveljstvu.

* **Bruseljska pogajanja.** V nasprotju z zadnjimi vestmi, ki so vedele povedati o ugodnem preokretu pri bruseljskih pogajanjih, se sedaj poroča nekaterim listom iz Bruslja, da je litvinska dele- gacija prekinila pogajanja. Za vzrok prekinjenja pogajanj so Litvinci ozna- čili poljsko zahtevo, naj se pripusti k pogajanjem tudi odposlanec iz Vilne kot enakopraven član komisije. Avten- tičnih potrdil o tej vesti še ni.

* **Tirolski deželni zbor.** Novo iz- voljeni tirolski deželni zbor se je včeraj konstituiral, pred tem so poslanci po- ložili prisego v roke starostnega pred- sednika dr. Holzhammerja.

Dnevna kronika.

— **Volitev župana v Mariboru.** Ker je deželna vlada v Ljubljani zavrnila rekuz, se bo vršila volitev župana v soboto 11. junija t. l. Prvo sejo bo sklical najstarejši član občinskega sveta, socijalni demokrat Ceh. Kakšna bo skupščina pri volitvi in kakšen bo re- zultat, se še ne da prorokovati.

— **Volitev ljubljanskega župana.** Včeraj se je vršila v Ljubljani volitev župana. Za župana je bil izvoljen z glasovi narodnih socialistov, klerikal- cev, socijalnih demokratov in komuni- stov narodni socialist Anton Pesek, za podžupana pa z istimi glasovi socijalni demokrat dr. Perič. Demokratski kan- didat dr. Triller je dobil 19 glasov; za nj- ga glasoval poleg demokratov še samo- stojni kmet.

— **„Straža“ in gledališče.** Včerajšnja „Straža“ je na samo njej lasten surov način napadla naše gledališče radi od- povedane predstave „Boccaccio“. Vemo, da „Straža“ ni za odpovedano predsta- vo, ker ljudje, ki se sučejo okrog nje sploh ne posejajo gledališča, ampak sa- mo za hujkanje. To je razvidno že iz dejstva, da se v včerajšnjem napadu zavzema za opereto ter pravi, da se je moralo občinstvo „zadovoljiti“ z dra- mo „Obrt gospe Warrenove“, dočim se ni dolgo tega, kar je opereto napadala in je poleg tega „Obrt gospe Warren- ove“ tako krasno delo, kakor jih je le malo. Odpoved predstave radi obolelo- sti tega ali onega člana ali članice je stvar, ki se dogaja pri vseh gledališ- čih, in to gotovo v mnogo večji meri dru- god, kakor pa pri nas. V Ljubljani je n. pr. skoro vsak teden kaka predstava radi obolelosti odpovedana. Kar se tiče s. Mezegeve je gotovo ena naših naj- boljših moči in napadati jo radi bole- ni, je kanibalstvo. O ostalem o diletan- tizmu itd. pa naj si zapomni „Straža“ samo Prešernov rek: Le čevlje sodi naj koptanu!

— **Orli se sramujejo svojega ime- na.** V zadnjem času so pobirali Orli v Studencih prispevke za njihov odsek. Ker so videli, da jim ljudje niso naklo- njeni, so zatajili svoje ime ter so po- birali darove za „telovadno društvo v Studencih“. Radovedni smo, od kdaj imajo Orli društva.

— **Orli — pretepači.** V nedeljo je bila v Studencih telova procesija, ki so se je udeležili tudi Orli iz Maribora. Svojo navzočnost pa so pokazali s tem,

da so preteпали šolsko mladino. Jako lepo, v procesiji rožnivenec moliti — in se pretepati.

— **Promocija.** Danes 10. t. m. bo pro- moviral v Ljubljani doktorjem prava g. Ivo Mak, avskultant našega mari- borskega okrožnega sodišča.

— **Bolezen kralja Petra.** Iz Beogra- da poročajo, da je kralj Peter oboel na lahko pljučnici, ki pa ni nevarna in bo kmalu okreval.

— **Mariborski Italijani.** Svoječasno smo poročali o nenavadnem rezultata ljudskega štetja v Mariboru, pri katerem se je veliko oseb vpisalo za Italijane. Sedaj se nam je posrečilo dobiti se- znam teh Italijanov, da bo javnost ve- dela, kakšne Italijane imamo v Mari- boru. Kot Italijani so se vpisali: Marija Balestra, gospodinja, Vrazova ulica 3. Dominik Bazzanella, tovarniški nad- zornik, Meljska cesta 13, Irma Blažič, železničarjeva soproga, Meljska cesta šte. 13. Julij Grippa, trgovec, Sloven- ska ulica 3. Humbert Dell'Oliva, Koro- ška cesta 50. Josipina Dell'Oliva, Koro- ška cesta 50. Karol Falconetti, železničar, Ghegova ulica 8 (z družino). Karol Filipig, železničar, Kurilniška ulica 7. Virginia Fostel, železničarjeva soproga, Mlinska ulica št. 7. Jožefa Frank, za- sebnica, Splavarska ulica 7, Jera Frey- tag, prodajalka, Koroška cesta šte. 24. Marija Gunjac, Aleksandrova cesta 25. Janez Gyra, antikvar, Aleksandrova cesta 45. Lavrencija Ilić, vdova, Sme- tanova ulica 60. Ivanka Jurjavčič, so- proga revidenta južne železnice, Kuril- niška ulica 1. Georgina Kirchner, ku- harica, Rajčeva ulica 2. Marija Klun, železničarjeva soproga, Teslova ulica 2. Blaženka Kozal, soproga, artiljerijskega majorja, Maistrova ulica 2 (s hčerko!). Marija Kožar, soproga kapetana, Trža- ška cesta 53 (s hčerko!). Ana Kristofič, soproga učitelja, Pobreška cesta 20 (s hčerko!). Elizabeta Lajšič, uradnica, Kettejeva ulica 3. Marija Likavec, otrok, Miklošičeva ulica 2. Olimpija Likavec, zasebnica, Miklošičeva ulica 2. Valter Likavec, otrok, Miklošičeva ulica 2. Marija Mally, zasebnica, Gregoričeva ulica 26. Antica Milišič, soproga poslo- vodje, Ruška cesta 45. Josipina Eber- hardt-Müller, zasebnica, Gregoričeva ulica 26. Ubald Nassimbeni, stavbni mojster, Vrtna ulica 12. Jožefa Pahler, zasebnica, Slovenska ulica 40. Gvido Patternolli, trgovec, Gosposka ulica 18. Kornelija Pečnik, zasebnica, Krekova ulica 8 (sestra plesnega učitelja g. Pečnika). Stefanija Perak, vzgojiteljica, Solška ulica 3. Doralina Pühringer, za- sebnica, Tattenbachova ulica 16. Vin- cencija Radešič, soproga narednika, Smetanova ulica 60 (s hčerko!). Kle- mentina Rahm, zasebnica, Kacijanerjeva ulica 17. Ana Rajh, zasebnica, Ob železnici 12. Emilija Stanta, zasebnica, Aleksandrova cesta 43. Marija Sterniša, žena skladiščnega mojstra južne želez- nice, Časova ulica 2. Angelo Tacco, delavec, Vrazova ulica 3. Franc Tomsig, kazniški kurat (!) Pobreška cesta 20. Viktorija Ukušič, soproga poštnega uradnika, Tomanova ulica 7. Alojzija Zeichen, soproga finančnega nadpre- glednika v. p., Gosposka ulica 13. Irena Zoratti, zasebnica, Gregoričeva ulica 29 ter Marija Zoratti, zasebnica, Gregoričeva ulica 29. Italijanskemu narodu čestitamo na vseh teh njegovih sinovih in hčerah.

— **Odkrita boljševiška propaganda ob avstrijski meji.** Mariborski obmejni policiji se je posrečilo aretirati že dol- go iskanega komunističnega agitator- ja Antona Severja, pri katerem so na- šli vse polno boljševiških brošur in lepakov, ter natančne instrukcije za propagando. Severja so vtaknili v za- por. propagandistični material pa od- poslali ministrstvu za notranje zadeve. Z aretacijo Severja je prišla policija na sled še 15 drugim sokrivcem.

— **Za društvo „Dijaški dom“ v Mariboru** so poklonili darove nadalje sledeči domači denarni zavodi: Maribor- ska eskomptna banka 200 K, Centralna podr. tu 200 K, Ljublj. kreditna banka, podr. tu 200 K ter se jim omenjeno društvo za lepe darove iskreno zahvaljuje.

— **„Društvo jugoslovenskih poš- nih uslužbencev“ v Mariboru** ima v nedeljo, dne 12. t. m. ob 9. uri v mali dvorani Narodnega doma izredni občni

zbor. Razpravljalo se bo o reorganizaciji društva, zato naj se vsi člani tega zbo- rovanja polnoštevilno udeleže. Odbor.

— **Podravska podružnica SPD slavi dne 15. avgusta t. l. 20 letnico svojega obstanka z veliko planinsko veselico v Rušah.** Opozarjamo, na to prireditve ter prosimo vsa druga društva, da se nanjo ozirajo. Podrobnosti slede.

— **Velika vrtna veselica se vrši v nedeljo dne 19. junija ob 16. uri v vojaški ralki v prid ruskim beguncem v Strnišču.** Sodelujejo: Moški pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru, ruski pevski zbor, Sokol, različne godbe, ruska godba, kadeti iz vojaške realke, ruski plesalci, ples na prostem in v dvoranah. Vstopnina za samce 5 dinar, za rodbine za vsakega člana 3 dinarje. Pripravljalni odbor.

— **Cvetlični dan Ciril-Metodovih podružnic se vrši, kakor smo že po- novno poročali, na dan glasovanja štajerskih Nemcev za priključitev k Nemčiji, v nedeljo, 3. julija 1921.** Cvet- lica stane 50 para. Zvečer ob 20. uri je v Narodnem domu na vrtu prijateljski sestanek brez vstopnine.

— **Občni zbor Ciril-Metodovih po- družnic se vrši danes v četrtek, 9. junija 1922, ob 20. uri v Narodnem domu.**

— **Pri deložiranju.** Včeraj je hotel izvršilni organ sodišča deložirati za- sebnico Marijo Bier, stanujočo v Wil- sonovi ulici št. 3. Bier pa se je radi te- ga tako razburila, da je dobila histe- rično-epileptičen napad, radi česar se deložiranje ni moglo izvesti, ker jo v bolnico, ki je prenapolnjena, niso mogli sprejeti.

— **Aretirane prostitutke.** Naša poli- cija je aretirala radi tajne prostitucije Marijo Javornik, Marijo Pongračič in Ello Rosenfeld, prvo tudi radi nedovo- lenega povratka v Maribor, iz katere- ga je bila izgnana.

— **Areiran tat.** Policija je aretira- la nekega Josipa Bersnika radi tatvi- ne čevljev, ter ga oddala v sodnijske zapore.

— **Ukradeno ali izgubljeno.** Schwei- ger Eliza iz Beljaka je izgubila včeraj pri odpravi dunajskega vlaka zlato zapestnico, mirovne vrednosti 200 K. Mogoče pa je, da ji jo je tudi kdo vkra- del.

— **Tatvina.** Pred Scherbaumom na trgu svobode je včeraj vkradel neznan tat Rudolfu Lileku, slugi pri tvrdki Starekel dvokolo znamke „Pueh“, vre- dno 2500 K.

— **Neverjetna podivjanost.** Že delj časa krožijo po mestu govorice o zlo- stavljanju ženskih oseb s strani neka- terih vojakov. Večkrat so se ponovili slučaj, da so pohotni vojaki ustavili žensko na kakem samotnem prostoru in jo skušali posiliti ali so pa jo res posilili. Danes nam poročajo o nastop- nem dogodku: V gozdu pri Studencih, kjer ženske nabirajo smrekove odpad- ke, je skočil izza grma nek vojak, se vrgel na v bližini stoječo ženo in jo za- čel zlostavljati. Ker se mu ni hotela u- dati, jo je hotel prisiliti z bajonetom in ji je zamašil usta. Na to jo je vrgel na tla ter posilil. Hotel je poklicati še dru- ge vojake, ki so prežali v bližini na svoje žrtve. Dotična ženska je v nose- čem stanju. Ponavljamo, da se taki po- javi čim dalje bolj množijo. Navsezadnje poštna ženska sploh ne bo smela v gozd ali pa na kako samotnejše mesto. Pozivljamo vojaško oblast, da tem pri- tožbam posveti najodločnejšo skrb in preišče vsak posamezen slučaj, ki se ji prijavi. Vojakom naj zažuga z naj- ostrejšimi kazni za vsako tako dejanje. Temu mora biti konec.

— **Izgubljeno.** Ana Koritnik, stan- joča na Pristanu št. 7, je včeraj izgubila med potom iz Cvetlične ulice na Pristan srebrno zapestnico.

— **Samomor slovitega kinoigralca Hary Waldena.** Svetovnoznani kino- igralec Hary Walden je v Berlinu storil samomor skupno s svojo ženo in re- jencem. Najprej so poizkusili strup, na to si pa prerezali žile, da bi smrt nasto- pila hitreje. Svojemu odvetniku dr. Roozu je pisala žena Hary Waldenova 1. t. m. pismo, iz katerega je razviden sa- momorilni namen družine. Žena piše med drugim: „Ako dobite to pismo, te- daj vedite, da nismo več živi. Mi ne moremo dalje. Zdravje mojega soproga je slabo; da bi se moglo popraviti, je

treba 4 do 6 mesecev oddiha, za to pa nimamo denarja.“ Na to slede zadnja naročila. Pismu je priložen listek, na katerem je Hary Walden pristavil: „Strinjam se!“ Tragika našega časa!

— **Umrl je v Trstu dr. Sime Kure- lič,** dolgoletni župan mesta Pazina ter bivši istrijski deželni poslanec.

Kultura in umetnost.

× **Iz pisarne Narodnega gledališča.** Danes v četrtek se vrši „Boccaccio“ na abonement A, ki je moral iz znanih vzrokov odpasti v torek. Jutri v petek je pa umetniški večer Podbevška in Kogoja; recitacija zbirke pesnitev „Člo- vek z bombami“ ob spremljevanju kla- virja. Ker je to nekaj čisto novega za nas, vlada za ta večer med našimi u- metniki in literati posebno zanimanje. Redkost večera pa privabi gotovo tudi druge sloje v častnem številu v gleda- lišče. Ker ni ničesar gotovega še na stvari glede včerajšnjih govoric o na- šem gledališču, bomo javnost obvestili o vseh teh govoricah šele tedaj, kadar bo vse zagotovljeno in določeno. Eno pa je gotovo, da pride sedaj na reper- toir izvrtna drama domačega pisatelja.

Sokolstvo.

o **Sokolski popoldan na Pragerskent,** ki ga priredi v nedeljo dne 12. t. m. ta- mošnji odsek Mariborskega Sokola. ima sledeči spored: Ob 15 uri sprejem jezdnega odseka in ostalih gostov pred kolodvorom. Nato otroška igra, Radi- voja Reharja „Skratelj“ v enem de- janju na prostem v sadonosniku restav- racije g. Dolničarja. Po igri nastopi naraščaj pragerskega in slovenje- striškega Sokola, ki pripelje seboj tudi pevski zbor „Čitalnice“. Po naraščaju telovadi vrsta mariborskega Sokola. Po prireditvi je prosta zabava v senčna- tem sadonosniku in bo za goste, ki ima- jo zlasti iz Maribora zelo ugodno že- lezniško zvezo, v vsakem oziru dobro preskrbljeno. Vlak iz Maribora vozi ob 12.45; nazaj pa okrog 19 in 22 ure. — Kdor hoče spoznati našo okolico, naj torej ne zamudi tega prijetnega izleta, ki je pripraven tudi za otroke.

o **Dravograd—Meža.** V nedeljo dne 12. t. m. bo ustanovitev Sokolskega od- seka „Dravograd—Meža“ v gostilni g. Casa v Meži ob 11. uri. Prosimo, naj se vsi prijatelji in prijateljice Sokolstva sigurno udeleže tega sestanka. Upamo da bo Sokol odstranil vse osebne me- našim življenju in da se bo sedaj raz- vilo res bratsko in narodno življenje v Dravogradu in Meži. Popoldne istega dne ob 13. uri ima Kor. Sokolsko okrožje svojo redno sejo v Dravogradu na vr- tu g. Casa. Načelniki in vaditelji vseh društev Kor. Sok. okr. naj se gotovo udeleže seje. Kot glavna točka dnevne- ga reda je spored okrožnega zleta. — Zdravo! Načel. Kor. Sokol. okrožja.

Gospodarstvo.

g **Jugoslov.-nemško podjetje.** Po- gajanja za osnovevanje tovarne papirja in celuloze, ki so se vršila že več me- secev so, kakor izvemo, končala s 1. junijem. Pogajanja je započel generalni tajnik nemške gospodarske zveze za Orient in Balkan, gospod dr. Aleksander Müller v Dresdenu, ter jih sedaj za- ključil s skupinami jugoslovenskih in nemških finančnikov. Nemški strokov- njaki pod vodstvom socijalnega in- ženirja g. V. Stöwera, tehničnega rav- natelja Livarne železa in tovarne strojev d. d. Bautzen na Saškem, so preiskali krajevne razmere ter storili vse tehnične priprave za osnovevanje. Na seji dne 1. junija je bilo sklenjeno, da se tvrdka osnuje in pridruži že obstoječi Tovarni pohištva in lesni industriji v Krapini. Poslednjo bo prevzelo novo osnovano društvo. Nova tvrdka se bo imenovala „Industrija papirja in lesa d. d.“, a sedež bo imela v Zagrebu. Centralna banka, kateri je na čelu glavni ravnatelj g. Bogdan Barbot, je prevzela vodstvo jugoslovenske skupine, a Livarna že- lezna in tovarna strojev v Bautzenu bo vodila nemško skupino. Delniški kapital je določen na 100 milijonov kron, od katere vsote se bo zaenkrat emitiralo 65 milijonov. Emisija delnic se bo vršila v času od 15. junija do 15. julija 1921.

Z gradbo tovarne se bo pričelo takoj. Ustanovnike nove družbe se bo v bližnjih dneh imenoma navedlo.

Borza 8. junija.

Curih: Berlin 8:85, New York 584, London 22:24, Pariz 47:35, Milan 28:45, Praga 8:325, Budimpešta 2.45, Zagreb 4.25, Varšava 0.50, Dunaj 1.30, avstrijske žigosane krone 0.97.

Zagreb: Berlin 212:25—213, Italija 692—693, London 535—537, New York 139—141:50, Pariz 1127—1130, Praga 192 do 200, Svica 2425—2450. Valute: Ameriški dolarji 138—138:75, avstrijske krone 22—23:50, carski rublji 32—35,

češko-slovaške krone 195—197, francoski franki 1110—1120, napoleond. 467—470, nemške marke 214—218, romunski lei 0—225, souvereigni 255, italij. lire 685—690, turške lire 480.

Dunaj: Ameriški dolarji 625—629, nemške marke 955—961, angleški funti 2370—2390, francoski franki 5080 do 5120, italijanske lire 3080—3100, jugoslovanski dinarji 1787—1807, poljske marke 50:75—52:75, švicarski franki 10.775—10.825, češko-slovaške krone 892:50—898:50, madžarske krone 222:50 do 225:50.

Glavni urednik: Radoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila

Začetnik išče službe kot pisarniška moč ali knjigovodja. — Naslov se izve v upravnstvu. 789

Vila za eno družino z 8 sobami in lepim vrtom se takoj proda. Vpraša se v upravi „Tabora“. 754 6—6

Proda se dobro ohranjen otroški voziček. Mlinska ulica št. 21. 784

Lahko motorno kolo (Motor-Reve) z 2 cilindra, dobro ohranjeno, se proda. Dravska ulica 11, gostilna.

Prazne zaboje proda 795

Baloh & Rosina Grajski trg.

Uredništvo „Tabora“ sprejme pomožnega urednika

mlajšo začetniško moč s primerno šolsko naobrazbo. Obvladati mora popolnoma slovenščino ter biti dober stilist, znati po možnosti vsaj še nemščino, srbohrvaščino, stenografijo in strojepis in mora imeti veselje do žurnalistike. Nastop takoj. Prvi mesec velja kot neobvezna poizkušnja. Plača po dogovoru. Pismene ali ustmene ponudbe sprejema uredništvo v I. nadstropju Mariborske tiskarne.

Trgovski pomočnik

samo prvovrstna, samostojna moč, kateri je v Mariboru že dalj časa služboval, se pod ugodnimi pogoji sprejme. Ponudbe pod „Manufakturst“ na upravnstvu „Tabora“. 791

Izurjena, samostojna

kuharica in isto-
taka soharica,

ki zna dobro prati, likati in pospravljati, se sprejmeta v trgovski hiši. Predstaviti se je treba v Jurčičevi ulici št. 3 v trgovini. 790

Due sobi

za pisarno v bližini južnega kolodvora, če le mogoče na Aleksandrovi cesti, išče veliko podjetje proti ugodni najemini. Povrnejo se tudi stroški eventualno potrebne selitve. Ponudbe pod šifro „pisarna št. 4563“ na upravo tega lista. 792 2—1

STANOVANJE

treh sob v prvem nadstropju v najlepši legi pri mestnem parku se zamenja za stanovanje 4 ali 5 sob v bližini južnega kolodvora. Selitveni stroški se povrnejo. Pisma naj se pošlje pod šifro „Stanovanje“ na upravo tega lista. 793

P. n. občinstvu vljudno naznanjamo, da smo se preselili iz Aleksandrove ceste št. 13 v lastno hišo na 779 3-3

Aleksandrovi cesti 35.

„Balkan“ del. dr. za medn. Transporte, Tel. 375.

Vabilo

na subskripcijo delnic Mariborske tiskarne, d. d. v Mariboru.

Redni občni zbor dne 25. aprila 1921 je sklenil zvišati delniško glavnico

od K 2.000.000— na K 2.500.000—

ter pooblastil upravni svet, izdati 2500 komadov novih delnic po K 200— nominale, glasečih se na ime, pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se pridrži pravica do nakupa ene nove delnice na pet starih po kurzu K 300—.
2. Ostale delnice se prepusti po kurzu K 400—.
3. Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 10 in 25 delnic.
4. Delnice participirajo na čistem dobičku podjetja od 1. julija t. l. dalje.
5. Kupnino je polno vplačati pri podpisu.
6. Rok za subskripcijo delnic se prične dne 10. junija t. l. in traja do vstetega 30. junija 1921.
7. Kot podpisovalnica fungira Mariborska eskomptna banka, njena podružnica v Murski Soboti in ekspozitura v Gornji Radgoni in Rogaski Slatini.
8. Repartitijo delnic si pridržuje upravni svet.

Maribor, v juniju 1921.

Upravni svet Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru.

Ne pozabite na naročnino!

VOZNI RED

osebni vlakov na Južni železnici v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. veljaven od 1. junija 1921.

Maribor gl. kol.—Ljubljana gl. kol.

43	45	801	Bravlj.	Bravlj.	47	49		42	802	Bravlj.	Bravlj.	44-33	48	50-36
5:30	10:15	12:49	13:58	14:14	16:30	22:10	Maribor X	9:59	14:03	14:27	14:45	16:56	23:17	4:44
6:02	10:47	13:43		17:22	22:42		Pragersko X	9:20	13:02			16:23	21:43	4:08
7:30	12:12	16:17	15:12	18:51	0:10		Colje X	7:46	10:45	13:09	13:27	14:55	20:17	3:43
8:13	12:55	17:16		19:34	0:53		Zidanimost X	7:09	9:40			14:03	19:27	3:15
10:41	14:55	20:30	17:01	21:40	3:03		Ljubljana X	5:18	6:40		11:33	12:06	17:35	23:55
	23:40		21:55		12:23		Trst X					5:00		15:30

Maribor gl. kol.—Gradec (Dunaj).

Bravlj.	70	70a	72	Bravlj.	Bravlj.	44/32	74	50/36		Bravlj.	71	85/45	Bravlj.	Bravlj.	73	75	81/49	77
4:21	6:11	6:30	12:41	16:05	15:16	19:00	19:15	8:00	Maribor gl. k. X	1:35	7:35	8:40	12:40	13:35	13:23	14:06	19:32	20:33
	6:35	6:53	13:05				19:42		St. Ilj. X		7:13				12:59	13:43		20:29
4:48	6:43		13:13	16:32	15:43	19:31	19:50	8:31	Spilje X	1:11		8:08	12:16	13:11	12:50	13:30	19:00	20:10
5:45			17:30	18:40	22:19		11:17		Gradec X	0:21		5:37	11:25	12:21			16:32	
10:55				21:45	6:45		19:40		Dunaj X	19:20		21:45		7:25			8:05	

Maribor gl. kol.—Gornja Radgona—Ljutomer.

70a	1821b	72	74					71	1824a	75	1826	77		
6:30		12:41	19:15					7:35		14:08		20:52		
		13:13	19:50					5:50		13:30		20:20		
		14:35						4:32		18:42				
	12:00		18:00					7:58		18:06				
	12:49		18:49					7:00		16:47				

Maribor gl. kol.—Prevalje—Celovec.

411-425	413-423	415						412	414-416	418				
5:00	15:00	19:48						7:37	12:25	20:45				
5:10	15:08	19:56						7:32	12:30	20:40				
6:53	16:44	21:38						6:01	10:50	19:10				
8:26	18:25	22:16						5:31	10:04	18:05				
11:02	20:56								6:28	14:15				

Maribor gl. kol.—Ptuj—Čakovec—Kotoriba.

Bravlj.	221	223	225					222	224	226	Bravlj.			
4:10	9:00	16:00	20:50					7:19	11:06	17:39	1:21			
	9:44	16:49	21:46					5:58	10:19	16:46				
4:54	10:27	17:24	22:24					5:26	9:44	16:14	0:36			
5:42	11:40	18:32	23:37					4:00	8:18	14:47	23:45			
6:39	12:53	19:35	0:50					1:32	7:00	13:20	23:58			

Zidanimost—Zagreb.

511	Bravlj.	513	515	Bravlj.	Bravlj.	517		512	Bravlj.	516	Bravlj.	518	Bravlj.	520
4:13	7:47	8:29	11:20		17:25	19:50		8:32	9:57	12:01		18:52	23:51	0:40
5:16		10:40	16:19		22:02			6:21	9:57			16:46		23:38
6:46	9:34	11:13	16:45	18:01	17:12	22:25		5:50	8:06	9:35	10:30	16:18	21:05	21:50